

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Kinderopvang BijdeHandjes

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 30 september 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 28 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden ook bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Zij houden heel goed bij hoe de peuters zich ontwikkelen. Het is mooi, dat de pedagogisch medewerkers nu weer structureel ondersteuning krijgen van de locatieleiding. Deze kan de pedagogisch medewerkers verder helpen bij het opstellen van een hulplan voor een peuter. Ook kan zij mee kijken of de gestelde doelen uit de plannen worden behaald of dat er extra ondersteuning

Kinderopvangorganisatie: Stichting Peuteropvang Bijdehandjes

LRK-nummer: 486485031

Totaal aantal doelgroeppeuters: 3.

voor de peuter - of de pedagogisch medewerker - nodig is.

De pedagogisch medewerkers dagen de peuters uit om nieuwe dingen te leren. Zij spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om. Ze zorgen er voor dat zij alles waar de peuters mee komen om zetten in stimulering en ondersteuning bij het ontdekken van de wereld. Taal en woordenschatvergroting worden daar heel bewust bij ingezet.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding en de pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

De leiding van de peuteropvang legt aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken.

Wat kan beter?

De voorschool kan nog concreter vaststellen wat zij wil bereiken met de peuters op alle vier de ontwikkelingsgebieden. Na verloop van tijd kan zij dan vaststellen of dat gelukt is - niet alleen voor alle peuters afzonderlijk, maar ook voor de locatie. Ook kan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie nog regelmatig en systematischer.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier .

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, locatieleiding en een vertegenwoordiging van de kinderopvang organisatie. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
 - V** Voldoende
 - G** Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier als voldoende. De helft van de onderzochte standaarden is gewaardeerd als voldoende en de helft als goed.

Context

Deze peuteropvang maakt deel uit van een organisatie voor kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang. De organisatie Bijdehandjes heeft een christelijke signatuur en de locaties zijn verspreid over diverse gemeenten in het midden van het land. Locatie Leusderkwartier is gehuisvest in het gebouw van de Johannes Calvijnsschool voor basisonderwijs. Op de locatie Leusderkwartier worden zowel doelgroeppeuters als peuters zonder indicatie opgevangen. De peuters stromen uit naar meerdere basisscholen in de gemeente Amersfoort.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 19 juli 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>ℓ</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking			<i>ℓ</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van Peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters,

evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

We waarderen de standaard zicht op ontwikkeling als goed omdat de pedagogisch medewerkers in nauwe samenspraak met elkaar (en in toenemende mate met de zeer recent werkzame locatieleiding) werken aan de ontwikkeling van de ondersteuning van de peuters. Zij maken een plan voor de individuele peuter, met doelen voor 6 - 8 weken. De pedagogisch medewerkers bieden de peuters de hulp die zij nodig hebben om de gestelde doelen te bereiken. Aan het eind van de planperiode kijken zij of de doelen zijn behaald. Indien nodig worden in onderling overleg vervolgacties gepland. De ouders van de peuters die extra begeleiding nodig hebben worden vanaf het begin bij het proces betrokken.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Daarbij zorgen zij door hun positief stimulerende aanpak dat de peuters zich zichtbaar 'thuis' en gewaardeerd voelen. Binnen die veilige omgeving kunnen zij optimaal tot ontwikkeling komen.

De pedagogisch medewerkers werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de

opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Ook geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

Bovendien laten de pedagogisch medewerkers veel voorbeeldgedrag laten zien. Door hun rollenspel en het gerichte taalgebruik zijn zij in staat om de aandacht en ontwikkeling van de peuters optimaal te stimuleren. Mede door het doelgericht werken van de pedagogisch medewerkers is de (taal-) ontwikkeling van de peuters goed in beeld te brengen.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De leiding van de voorschool en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroepeuters uit te wisselen. De voorschool geeft daarbij door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de doelgroepeuters is sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens.

Doordat peuters uitstromen naar verschillende basisscholen is het niet altijd mogelijk om de doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschool te waarborgen. De voorschool doet echter haar uiterste best om aan te geven welke doelen de peuters behaald hebben en ook welke zorg er in groep 1 van de basisschool nog nodig is.

De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld liedjes zingen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, bijvoorbeeld door middel van thema informatie die ouders mee naar huis krijgen. Daarbij geven de pedagogisch medewerkers aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen. Ook betreft de voorschool de ouders bij thema-uitjes.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als voldoende.

De voorschool weet of de (doelgroep)peuters zonder of met een (beperkte) achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. De pedagogisch medewerkers brengen dit voor elke peuter en voor de groep als geheel in beeld.

Een volgende stap voor de voorschool kan zijn om ook doelen te formuleren op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passend zijn bij de kenmerken van de kindpopulatie. Daarmee kunnen ze nog beter vaststellen wat het effect is van hun inspanningen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als voldoende.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg heeft de houderorganisatie een opzet gemaakt om met behulp van een getraceerde kijkwijzer regelmatig audits te doen op de locaties. Daarin komen bijvoorbeeld het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld, evenals de thema's veiligheid en gezondheid en de invoering van observatiesysteem KIIK. Omdat het nog maar recent gestart is ontbreekt op het moment van onderzoek nog auditinformatie over peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier. Om kwaliteit in beeld te krijgen worden door de houder ook de ouders regelmatig bevraagd op hun tevredenheid.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor ontwikkeling. Hoewel in het gesprek met de houder blijkt dat deze duidelijke ambities heeft, vertaalt zich dat nog niet altijd in concreet toetsbare doelen voor de voorschool voor de korte en langere termijn. We missen daardoor een planmatige evaluatie van doelen op

locatieniveau. Het vaststellen van de effectiviteit van de voorschoolse educatie op locatieniveau is daarom niet goed mogelijk.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De houder, leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende ontwikkeling van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid om doelen en ambities op de voorschool te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van het belang van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. De pedagogisch medewerkers gaan direct aan de slag met punten waarvan blijkt dat deze beter kunnen. Daarbij komt hun ervaring, hun grote betrokkenheid en het ingespeeld zijn op elkaar goed van pas.

Nog niet duidelijk zichtbaar is hoe de rollen, taken en verantwoordelijkheden van locatieleiding en pedagogisch medewerkers verdeeld zijn. Dat komt omdat er recente wisseling van locatieleiding heeft plaatsgevonden. Dit ingroei- en professionaliseringsproces vereist aandacht van de houder, zodat transparant wordt gemaakt wat van welke functionaris verwacht mag worden. De korte lijnen zijn er, het onderlinge professionele vertrouwen mag nog verder groeien. Dat zal er toe bijdragen dat de kwaliteit van de educatie op de peuteropvang nog beter geborgd is.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als voldoende.

De leiding van peuteropvang Bijdehandjes, Leusderkwartier verantwoordt zich via de houder aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroeppeters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad.

De gemeente Amersfoort positioneert zich als 'Onderwijsstad' en er vindt in dat kader op bepaalde thema's dan ook een dialoog met de gemeente plaats. Houders en gemeente zijn bijvoorbeeld in gesprek over het in de nabije toekomst verplichte 16 uur vve-aanbod. Raadsleden zijn ook kort geleden door ondermeer de houder van Bijdehandjes meegenomen in het verhaal van ouders die te maken krijgen met voorschoolse educatie.

De gemeente is daarnaast actief in het samen met houders opsporen van peuters die niet in beeld zijn op de voorscholen en het maken van beleid om de toeleiding van doelgroeppeuters te verbeteren.

We zien ook dat er op het niveau van locatieleiding en houder netwerkbijeenkomsten zijn om met partners thema's uit te diepen.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij zijn blij met de bevindingen van de toezichthouder en zullen ons uiterste best blijven doen om de kwaliteit te waarborgen en zo mogelijk te optimaliseren.